

EZRA 7-8

REVIEW...

- Nag-untat ang pag-obra sang Templo sa pila ka tuig – tungod sa mando sang Hari sang Persia
 - o Sang nag-untat ang pag-obra – ang Propeta sang Ginoo may ginhambal sa Israel
 - o Hambal ni Haggai - ang Israel was nagatan-aw lang kon ano ang ila kinahanglan – ginasiikway nila ang Ginoo
 - o Hambal ni Zechariah – nalipay ang Ginoo sa ginahimo ni Zerubbabel – kag tapuson niya ang Templo
 - o Nagpamati si Zerubbabel sa mga propeta – kag gin-obra nila ang Templo liwat
- Pero ginkadtuan sila ni Tattenai nga gobernadora kag ginpamangkot – sin-o ang nagsugo sa inyo
 - o Nagsabat ang mga Judio ang amon awtoridad halin sa Ginoo – kag ginasunod nila ang sugo ni Cyrus
 - o Nagsulat si Tattenai kay Haring Darius sang Persia para ipahibalo ang natabo
 - o Kag nag-ayo siya nga usisaon ni Daruis ang nasulat kon tuod gid bala
- Nagpaguwa si Darius sang mando – kag nakita sang linukot nga kasulatan sa syudad sang Achmetha...
 - o Nagmando si Darius kay Tattenai nga mapalayo siya sa mga Judio – kag ipatapos ang Templo
 - o Mabayad sila sang buhis sa probinsya – pati ang mga Samariahanon – kag ihatag sa Templo
 - o Kon may ara nga indi magsunod – tuhugon sang kahoy / kag iya nga balay himuon banyo
- Natapos ang Templo sa ika-6 nga tuig sang paghari ni Darius – 516 B.C.

ANG IKADUHA NGA PAGBALIK... (4 THINGS)

- **1st – Si EZRA... vs. 1-10**
 - o 1st – Sin-o si Ezra... vs. 1-6
 - Pagkaligad sang madamo nga tinuig – sang si Artaxerxes ang hari
 - Buot silingon may 58 ka tuig sa tunga sang Ezra 6 kag 7 – 58 ka tuig pagkatapos nakompleto ang Templo
 - Si Artaxerxes Longimanus – or Artaxerxes I – naghari halin 465-423 B.C.
 - Si Ezra bata ni Seraya...
 - Si Seraya kaliwat ni Aaron – nga linya sang mga Pari
 - o Si Seraya ang Mataas nga Pari sang gid guba ni Nebuchadnezzar ang Jerusalem
 - o Ginpapatay siya ni Nebuchadnezzar sa Riblah - **II Kings 25:18**
 - o Katingalahan kay napatay si Seraya sang 128 ka tuig ang nagligad
 - o Te, basi si Ezra tigulang na gid – ukon basi apo / ukon apo sa tuhod niya si Ezra
 - Amo ini permi ang nagakatabo sa mga kaliwat – indi kada henerasyon ang ginalista
 - o Sa mga kaliwat ni Ezra nga ginhatag diri – may 16 ka henerasyon sa tunga nila ni Aaron
 - o Pero sa Cronica 6 – may ara sang 22 ka henerasyon ang ginlista
 - o Indi ini sala nga lista – ginpalip-ot lang ang lista sang mga kaliwat
 - Si Ezra manunudlo sa Babylon (*isa siya sa mga ginbihag*)
 - Si Ezra isa ka manunudlo indi siya Mataas nga Pari – te, basi indi siya ang kamagulangan
 - Ang mga manunudlo amo ang nga copya sang Bible – kay sang una wala sang machine
 - Sa Bible ginapakita nga mga maalam sila (*may tinapusan sa eskwelahan*) sa Layi ni Moses
 - Sagad si Ezra kag alam sa pagcopya kag magpahayag sang Pulong sang Dios

- Tungod kay kabalo siya nga amo ini ang gahom sang Dios para sa aton kaluwasan
- Damo sang mga tawo ang wala nagapati kay Jesus – ano ang ginahimo naton sa ila
- Paano magpati ukon maluwas ang mga tawo – kon wala sang may nagapahag sang kamaturan
- Hapos lang maghambal nga kinanglan sang mga tawo maluwas – pero nagapahag bala kita sa mga tawo parte kay Jesus
- **Romans 10:14** – “How shall they believe in Him of whom they have not heard? And how shall they hear without a preacher?”

o 2nd – Ang tuyo ni Ezra... vs. 7-10

- Sa ika-7 nga tuig sang paghari ni Artaxerxes – nagguwa si Ezra kag 5 ka bulan nga nagpanglakaton pakadto sa Jerusalem
 - Ginpasugtan sang Hari ang ayo ni Ezra nga magadala siya sang grupo sang mga Judio pabalik sa Judah
 - Ang mga Judio nga wala naka-upod kay Zerubbabel sa una nila nga pagbalik – 80 ka tuig ang nagligad
 - Ang mga nag-upod mga Para/Levita/manugkanta/guwardya kag suluguon sa Templo
 - Ang mga suluguon sa Templo mga kaliwat sang mga Gibhonon – **Joshua 9**
 - Ang tanan nga nag-upod amo ang mga nagaalagad sa Templo
- Tungod kay ginpreparar ni Ezra ang iya tagipusuon para magtudlo sang Pulong sa Israel
 - Kon bala mamati ang tawo sa iya – **Ezra 9-10** – lain na man nga istorya
 - Kon matunok ka sang lansang - kinanglan mo magpa-injection para indi ka mapatay
 - Pero may mga tawo nga hadlok magpa-injection kay ka sakit
 - Amo man ang mga tawo – indi gusto makabati sang kamatuoran kay kasakit
 - Indi nila gusto makabati sang sala/paghukom – mas gusto lang nila nga malingaw sila
 - Tungod sini damo nga mga simbahan ang wala na nagatudlo sang Pulong sang Dios
 - Gusto lang nila magdamo ang mga tawo sa simbahan – imbes nga maluwas ang tawo
 - Nagapangita sila sang pamaagi para malingaw ang tawo - **II Timothy 4:3**
 - Pero ang simbahan kalingawan ukon concert ukon lugar nga mahambal sang kaladlawan nga mga jokes
 - Ang gahom sang kaluwasan ara sa Pulong sang Dios – kinahanglan ihambal naton ang kamatuoran
 - **Acts 20:27** – “For I have not shunned to declare to you the whole counsel of God.”

● 2ND – ANG SULAT KAY HARING ARTAXERXES... VS. 11-28

o Ang sulat para kay Ezra... vs. 11-13

- Ginpasugtan ni Artaxerxes si Ezra – kag damo nga mga Israelinhon gusto mag-upod balik sa Jerusalem
 - Dako ang pagdayaw sang Hari kay Ezra – kay ginatawag niya nga manunudlo sang Kasuguan
 - Ang pamangkot – ngaa nanamian ang Hari kay Ezra kag sa mga Judio
- Si Haring Artaxerxes bata ni Haring Xerxes – nga apo ni Darius
 - Si Haring Xerxes nasulat sa libro ni Ester – basi si Artaxerxes bata ni Ester
 - Amo na nga nanamian siya sa kay Ezra kag sa mga Judio
 - Tungod kay si Ester nagtindo para depensahan ang iya mga katawhan – tungod sina nalipay ang Hari sa mga Judio

- **Esther 4:14** – ‘Kay bisan maghipos-hipos ka lang sa sini nga tion, may iban nga magbulig kag magluwas sa mga Judio, pero ikaw ya kag ang imo mga paryente malaglag...’
 - Kon indi kita magtindog – nahimo gihapon ang plano ang Ginoo – mangita lang siya sang iban
 - Pero indi mo makuha ang bugay – indi mo makita ang himuon sang Ginoo sa imo kabuhi
 - Kon ginatandog sang Ginoo ang kabuhi – tilawi para makita mo ang himuon sang Ginoo
- o 1st – Si Artaxerxes kag ang iya 7 ka manuglaygay may 4 ka mando kay Ezra... vs. 14
- Una, usisaon ang nagakalatabo sa Juda kag Jerusalem
 - Sa sini nga tion – patay na si Zerubbabel / Jeshua / Haggai / Zechariah / Daniel
 - Kag may pagkabalaka sa ispirituhanon nga pagkabuhi sang mga tawo
 - May kutso-kutso nga nakaabot sa mga Judio nga ara sa Babylon – indi maayo ang nagakatabo sa Jerusalem
 - Kag ang layi nagahambal nga dapat usisaon sang mga Judio ang nagakatabo sa ila lugar
 - **Deuteronomy 13:14** – “kinahanglan nga usisaon ninyo sing maayo kon matuod ini. Kag kon matuod nga natabo ining makangilil-ad nga buhat, ”
 - Ang malain nga balita mas dasig maglapta sang sa maayong balita
 - Kon magtan-aw ka sang TV mas damo ang malain nga balita sang sa maayo
 - Pero ang kutso-kutso delikado – wala ta kabalo kon tuod ukon indi
 - Indi kita dayon magpati – ukon ipasa dayon ang chismis – hibalun anay kon ano ang tuod
 - **Leviticus 19:16** – “Indi kamo magkutsokutso sa inyo isigkatawo. Indi kamo maghimo sang bisan ano nga makaguba sang iya kabuhi. Ako amo ang GINOO.”
- o 2nd – Dal-on ang kinabubut-on nga halad para sa Dios snag Israel/mga tawo sa Jerusalem vs. 15-19
- Ang tanan nga hari naghatag sang kinabubut-on kag ang tanan ginhatag man sing kinabubut-on sa mga ginbihag sang Babilon
 - **II Corinthians 9:7** – “Ang kada isa dapat maghatag suno sa iya gusto nga ihatag. Indi nga may pagpugong ukon nga napilitan lang, kay ginahigugma sang Dios ang mga nagahatag nga malipayon.”
 - Wala kita ginapilit nga maghatag – nagahatag kita tungod kay gusto naton maghatag
 - Indi kinahanglan sang Ginoo ang aton kwarta – Siya ang nagtuga sang bilog nga kalibutan
 - Pero gusto Niya nga mangin parte sang Iya ulubrahon ang Iya mga kabataan
 - Para gamiton lang ang kwarta para sa templo kag para sa paghalad sa altra
 - Kag kon ano pa ang pinakamaayo para sa mga Judio – sa kabubut-on sang Ginoo
 - Kon maghatag kita – wala kita nagahatag sa Simbahan – kundi nagahatag kita sa Ginoo
- o 3rd – Ang kinahanglanon nga kwarta sa templo... vs. 20-24
- Kon may kinahanglanon – bayaran sang ginharian
 - Mahatag sila 3500 ka kilo nga pilak – 82.5 million pesos
 - 300 ka sako sang trigo / 550 ka gallon sang bino / 550 ka gallon nga lana sang olibo
 - Kag bisan ano kadamo sang asin nga ila kinahanglan – wala limit
 - Kag wala man ginpabayad sang Hari ang mga pari/levita/manugkanta sang buhis
 - Kon ano man ang ginmando snag Ginoo sang langit – para kaauhan sang Hari kag Iya mga Anak
 - Pero si Haring Artaxerxes wala nagapati sa Dios sang Israel – hambal niya “inyo Dios
 - Pero nagapanigurado lang siya – indi niya gusto mangakig ang Ginoo sa iya
 - May mga tawo nga nagasimba/may Bible/basi nagahatag pa sa Ginoo
 - Indi tungod nga nagapati sila – nagapanigurado lang – indi nila gusto mangakig ang Ginoo

- Pero indi naton mabayaran ang impyerno – indi man naton mabayaran ang langit
- Indi man mabayaran ang mga pari – para dugangan niya ang aton listahan sang maayo
- Indi man kita makahatag kwarta sa mga imol – para makabawi sang aton mga sala
- Si Jesus lang gid ang alagyan/pamaagi para mangin matarong kita sa Ginoo

o 4th – Ginpatuman ang kasuguan ni Moses... vs. 25-28

- Si Esra nangin hukom – kay kabalo siya sang Bible – para maghukom sa mga tawo sa Juda
 - Ginpasugtan sila nga ihatag ang hukom – asta sa hukom sang kamatayon
 - Imbes nga ang mga indi tumuluon ang maghukom – ginpasugtan si Ezra sang Hari nga magpili sang mga tumuluo
- Na intiendihan ini ni Pablo – 1 Corinthians 6
 - Imbes nga magkadto kita sa kalibutan para magpangita sang hustisya
 - Kabalo si Pablo nga ginhatagan kita sang Ginoo sang kaalam/abilidad para maghukom sa husto kag sala
 - Mas nakaintiendi sila kon ano gid ang problema nga nagaabot sa simbahan
 - Isa ka adlaw – kita nga mga tumuluo ni Jesus – magahukom sa kalibutan - **Pahayag 2:26-27**
 - Isa ka adlaw – kita nga mga tumuluo- magahukom sa mga anghel
 - Sa **Pahayag 12:4** - 1/3 sa mga angel nagrebelde sa Ginoo upod kay satanas
 - Kabalo kita nga may silot nga nagahulat sa sini nga mga anghel - **II Peter 2:4**
 - **Ginhatagan na kita ni Jesus sang gahom nga labaw pa sa mga anghel**
 - **Luke 10:19** - “**Ginhatagan ko kamo sang awtoridad para madaog ninyo ang mga demonyo kag ang tanan nga gahom sang aton kaaway nga si Satanas,**”
 - **Kag isa ka adlaw kita magabulig kay Jesus sa paghukom sa sini nga mga anghel nga rebelde**
 - **Makita naton si satanas – kag makahambal kita – siya lang man ni gali ang nagapabudlay sa aton**
 - **Isaiah 14:16** - “**Himutaran ka sang mga patay kag magahunahuna sila, ‘Indi bala nga amo ini ang tawo nga nagpakurog sa mga tawo sa kalibutan kag nagpahadlok sa mga ginharian?’**”
- Ang buot silingon simple lang – kon isa ka adlaw mabulig ktia sa pagdumala sang bilog nga kalibutan
 - Kon pwede kita maghatag sang hukom sa kay satanas kag sa iya mga anghel
 - Te, makahukom man ktia sang mga simple nga mga problema sa aton kabuhi
 - **Kon mag-abot ang mga problema sa aton kabuhi – diin kita nagakadto para sa solusyon**
 - **Nagakadto bala kita sa abyan/pamilya – politiko – nga basi wala nakakilala sa Ginoo**
 - **Basi makabulig sila – pero basi wala sila sang husto nga sulosyon**
 - **Kinahanglan makadto kita sa tawo sang Ginoo – sa nakabalo snag Pulong sang Ginoo**

● 3RD – **ANG IKADUHA NGA PAGBALIK... VS. 1-20** **READ EZRA 8:15-20**

o 1st – May 3 ka pagpabalik sa Judah – 2 ginhabal diri sa libro ni **Ezra**...

- Ang chapters 1-6 – ang una nga pagbalik nga ginpangunahan ni Zerubbabel
 - Ang focus ni Zerubbabel ang papatindog liwat sang Templo sa Jerusalem
 - Gusto niya nga ibalik ang religion nga ginguba sang Roma
 - Si propeta **Haggai / Zechariah** nagtagna sang tion nga nagbalik sila halin sa pagkabihag
- Ang chapters 7-10 – ang ikaduha nga pagbalik nga ginpangunahan ni Ezra
 - Ang focus ni Ezra sa mga tawo nga nagbalik halin sa Babylon
 - Handom niya nga magbalik ang mga tawo sa Ginoo sa pagpanudlo sang Pulong sang Ginoo
- Ang ika-3 nga pagbalik ginpangunahan ni Nehemiah
 - Ang iya focus ang pagpatindog sang syudad – pagpatindog sang pader

- Ang focus ni Nehemiah nga patindugon liwat ang gobyerno sang Jerusalem
- Si propeta **Malachi** – ang nagahambal sang mga Israelinhon sa sini nga tion
- o 2nd – Ang mga ngalan sang mga nagbalik... vs. 1-20
 - Ang mga lalaki ginlista paagi sa ila mga balay – 1754 tanan
 - Pero ang gin-isip mga lalaki lang – wala gin-isip ang mga babayi kag mga bata
 - Basi ang kadamuon tanan mga 5000 asta 600 ang nagbalik halin sa pagkabihag
 - Nagkampo sila sang 3 ka adlaw sa suba nga nagailig pakadto sa Ahava (Babylon)
 - Dira nagtabuay ang tanan nga grupo para magprepara sang 5 ka bulan nga byahe pakadto sa Jerusalem
 - Pero dira man natalupangdan ni Ezra nga wala sila sang Levita sa sina nga mga grupo
 - May mga pari nga Levita – pero wala sang Levita nga indi pari
 - Te, ginpadala niya s Elieser kag ang 10 ka tawo – para magpangita sang mga Levita nga gusto mag-upod
 - May nadala sila nga 38 ka Levita/kag 220 ka N nga gusto magbalik sa Jerusalem
 - Kabalo si Ezra nga kinanglan sang bulig sang iya mga utod nga indi gusto magsunod sa Ginoo
 - Kon makita naton ang aton mga utod nga nagasunod sa kalibutan – kag wala kay Jesus
 - Responsibilidad naton nga magbulig sa ila nga magbalik sa ila
 - Kon gusto nila magpadayon sa pagpakasala – pangamuyuan naton sila
 - Kon nabudlayan kita – buligan naton sila sa ila mga ginaatubang - **Galatians 6:1**
 - Kon ginahimo naton ini – ginatuman naton ang sugo ni Jesus sa aton - **John 15:12**
- 4th – **ANG PAGPANGLAKATON PAKADTO SA JERUSALEM... vs. 21-36**
 - o 1st – Ang pag-puasa... vs. 21-23
 - Antis sila maglakat – naghambal si Ezra nga magpuasa sila para sa ila nga pagpanglakaton
 - Ang pagpuasa wala ginapilit – **Matthew 6:16** pero gamhanan ini nga butang
 - Indi naton maghimuon ang aton gusto basi kaon/TV/hampang – para sa Ginoo
 - Ang pagpuasa isa ka nami nga pamaagi nga isikway ta ang aton kaugalingon para sa butang nga espirituhanon
 - Pero kon magpuasa kita – indi pareho sa mga hipokrito – nga ginapakita-kita gid
 - Gusto nila nga dayawon sila sang tawo – indi ya nga isikway nila ila kaugalingon
 - Mag-andam sa imo ginahambal
 - Ang rason sang pagpuasa tungod sa pagpabugal ni Ezra kay Haring Artaxerxes...
 - Delikado ang pagpanglakaton pakadto sa Jerusalem sa mga kawatan/rebelde/tulisan
 - Pero naghatag ang hari sang mga army para sa ila nga proteksyon – pero nahuya si Ezra
 - Nagpamilit siya nga ang Ginoo magaupod sa ila – kag magaprotektar sa ila
 - Kon kis-a pagusto lang kita sang aton ginahambal – kag matingala kita kon ngaa ginahambal naton ang aton ginahambal
 - Paminsaron anay naton ang aton ihambal – antis naton ipaguwa sa aton mga baba
 - o 2nd – Ang pagpanglakaton pakadto sa Jerusalem... vs. 24-36
 - Gindala ni Ezra ang ginpanghata sa ila – kag ginhatag sa 12 ka lider sang mga pari
 - 22 ka tonelada sang pilak – 660 million Pesos / 3 tons nga gold – 6.6 billion pesos
 - 20 ka yahong nga bulawan – kag 2 ka yahon nga saway nga ginpahining
 - Ang mga pari balaan – te, ang mga halad balaan man – sila ang magabantay sa ila
 - Ang kwarta indi balaan – nagadepende ini kon sin-o ang nagakapyot kag kon paano ini gamiton
 - May mga manggaranon nga tawo – nga ang ila kabuhi ara gid sa Ginoo
 - Kag tungod nga nagakabuhi sila sa Ginoo – ang ila kwarta balaan – para sa Ginoo

- Ang problema kon ginahimo sang tawo ang kwarta Ginoo – imbes si Jesus
- Ang paghigugma sa kwarta – ang halinan sang tanan nga kalaot – **I Timothy 6:10**
- Pagkatapos sang 5 ka bulang nga pagpanglakaaon – nakaabot na sila sa Jerusalem
 - Ginhatag nila ang tanan nga halad nga kinabubut-on sa Pangulo nga Pari
 - Ang bag-o abot nga mga bihag – naghalad sang una nga halad nga ginasunog sa Ginoo
 - Ginhatag man nila ang mando ni Haring Artaxerxes sa gobernadora sang probinsya
 - Kag nakabaton sila suporta para sa Balay sang Ginoo – kag sa iya mga katawhan